

Wat winnen we met wéér een jaar? **(Lucas 13:6-9 – nieuwjaarspreek)**

---

*Liturgie zondagmorgen 1 januari 2012
 te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
 Vredegroet van God (1 Tim.1:2b)
 Liedboek 476:1,4,5
 Gebed
 Lezen: Filippenzen 1:1-11
 Psalm 85:3,4
 Tekst: Lucas 13:6-9
 Verkondiging
 Gezang 133:1,2,3
 Tien goede voornemens (naar Gz 176b)
 Gezang 133:4,5
 Dankgebed en voorbeden
 Inzameling van de gaven
 Psalm 67
 Zegen van God (Num.6)
 Filmpje Opwekking 602

Gemeente van Christus,

We beginnen weer met een nieuw jaar.

En dat zorgt al gauw voor een gevoel van:

wat zal ik daar nu eens mee gaan doen?

Nieuwe ronde, nieuwe kansen...

Vergeet wat achter je ligt, 2012 wordt jónw jaar!

Allerlei goede voornemens worden gemaakt.

En een managementgoeroe helpt om die om te zetten in praktijk.

Nou, eens kijken: wat *willen* we eigenlijk met dit jaar?

Maar als we luisteren naar wat Jezus in Lucas 13 zegt,
 vraagt dat van ons een heel andere benadering.

Niet: wat *willen* we met dit jaar?

Maar: wat *winnen* we er eigenlijk mee – nóg weer een jaar?

Ook hier haast een managementachtig denken...

Waarbij beslissend is: wat levert het op?

Al drie jaar is er geen enkel resultaat...

Nou, trek de stekker er maar uit... zegt de baas van het bedrijf.

Maar de manager ziet toch nog kans:

garanties geef ik niet, maar laat het me nog een jaar proberen...

Een gelijkenis zoals Jezus die vandaag had kunnen vertellen.

En die onze aandacht richt op de vraag:

wat levert ons leven nou op voor God?

Je zou haast zeggen: we leven in blessure-tijd...

Hele andere benadering!

Inderdaad, niet 'wat willen we eigenlijk met dit jaar?' – hoe zullen we het nu eens aanpakken, waar zullen we dit jaar eens voor gaan?

Dan praat je vanuit luxe... Als een kind in een snoepjeswinkel...

Maar de enige goede vraag is blijkbaar: wat *winnen* we ermee?

Wat levert je leven nu helemaal óp?

Al nadenkend over deze gelijkenis van Jezus ontdekte ik drie punten waar we persoonlijk en als gemeente onze winst mee kunnen doen.

In deze preek loop ik ze één voor één met u bij langs.

*

1. Wéér een jaar – wat een geduld!

De vijgenboom in Jezus' gelijkenis draagt geen vrucht.

En dat al drie jaar lang niet.

Wat voor zin heeft 't om zo'n boom te laten staan?

Dat is dan ook wat de wijngaardenier te horen krijgt:

'hij dient tot niets en put alleen de grond uit'.

Oftewel: je hebt er alleen maar last van!

In onze samenleving waren we er allang klaar mee geweest.
 Waar je niks aan hebt, dat gooi je aan de kant.
 Het moet wat opleveren, en wel zo snel mogelijk!
 Maar wij hebben dan ook geen *geduld*.
 De tijd zit ons op de hielen, dus het moet allemaal snel-snel.
 Ik wil het, en wel nu vandaag, of anders morgen!

Maar met die instelling graven we ons eigen graf.
 Niet maar omdat we ons helemaal over de kop werken.
 Maar omdat wij zelf *afhankelijk* zijn van geduld.
 Als God geen geduld met ons had gehad, waren we volstrekt kansloos.
 Dan kregen we nu ook beslist niet meer een nieuw jaar.
 Ons eigen leven staat of valt dus met eindeloos geduld.

Geduld van iemand die als geen ander reden had om ermee te kappen.
 Dat wil zeggen: onze levensboom óm te kappen.

Want vanwaar die drie jaar, in de gelijkenis?
 Ze worden nog al eens betrokken op de drie jaar dat Jezus rondtrok.
 Maar hielden de mensen dat zo precies bij?
 Hadden ze door dat er al drie jaar voorbij waren,
 op het moment dat Jezus deze gelijkenis vertelt?

Je verbazing over Gods geduld wordt nog veel groter
 wanneer je beseft dat ook Jezus' voorloper Johannes de Doper aangaf:
 "De bijl ligt al aan de wortel van de boom:
 iedere boom die geen goede vruchten draagt, wordt omgehakt
 en in het vuur geworpen." (Luc.3:9)

Dus wat die wijngaardenier hier in Jezus' gelijkenis te horen krijgt
 is de stand van zaken vóórdát Jezus nog maar begonnen is met zijn werk!
 En die drie jaar, die staan kennelijk voor die eeuwen en eeuwen
 die de mensheid op dat moment al bestaat.

Gisteravond verwees ik naar de zondvloed.

Was dát al niet een moment dat God zei: en nu is het genoeg!

In Genesis 6:5 lezen we:

“De HEER zag dat alle mensen op aarde slecht waren:

alles wat ze uitdachten was steeds even slecht.

Hij kreeg er spijt van dat hij mensen had gemaakt

en voelde zich diep gekwetst.”

Ja, wij kunnen ons dat niet zo goed voorstellen, misschien.

Was echt iedereen dan door en door slecht?

Als wij in Noach’s tijd rondgelopen hadden,
was ons oordeel mogelijk veel milder geweest.

Maar dat zegt alleen maar alles over óns!

Wij hebben werkelijk geen idee meer hoe deze wereld ooit was bedoeld!

En denken zelfs anno 2012 dat met wat goede voornemens

er nog best wat van te maken is!

Maar de enige die recht van spreken heeft is God.

En zijn oordeel was glashelder, in die tijd van Noach, en ook vandaag:

“Hak hem maar om, die boom, want hij dient tot niets
en put alleen de grond uit.”

De mensen profiteren wel van mijn goedheid,

maar wat er van hun leven terechtkomt is steeds even slecht.

En het komt nog dichterbij.

Want verbaast het u niet dat hier gesproken wordt
over een *vijgenboom* die geplant is in een *wijngaard*?

In een wijngaard verwacht je een wijnstok, of niet?

Nou was dit toch minder vreemd dan het ons misschien lijkt.

De vijgenboom had een zeer dik bladerdak.

Daardoor was het heerlijk zitten onder deze boom.

En was dit een aangename schaduwplek zo middenin een wijngaard.

Maar zó'n bijzondere plek had God toebedeeld aan het volk Israël.
Middenin een wereld die ook na de zondvloed weer even slecht bleek,
besloot God zijn zorg in 't bijzonder te gaan richten op Abraham.
Niet om daarmee andere volken te vergeten.
Maar juist om in Abraham ook al die andere volken te zegenen.
Door ze te laten zien dat er meer is dan brood en spelen.
Deze man was anders, en waarom? Omdat Gó d met hem was.
Dat viel juist op in een wereld die een geestelijke wildernis was.
Waar mensen grepen naar de macht om gelukkig te worden,
terwijl juist zó het geluk steeds meer van hen week.
Het volk wat uit Abraham geboren werd was bedoeld
als dus *bij uitstek* een plek waar het goede leven met God zichtbaar werd.

Maar juist daar bleven de vruchten uit.
Men maakte zichzelf wijs dat het horen bij dit volk voldoende was.
"Wij hebben Abraham als vader..." – dus wie maakt ons wat? (Luc.3:8)
Huis van vrede, terwijl juist daar de vrede ver te zoeken was!

En des te meer verbaas je je
over het geduld wat uit deze gelijkenis spreekt.
Drie jaar, dan kun je nog denken: ach wat, een jaartje meer of minder...
Maar die drie jaar staan dus voor vele, vele eeuwen van Goddelijke zorg.
Niet maar voor die wijngaard, die de wereld is.
Maar heel speciaal ook voor die vijgenboom daar in het midden!
Het volk dat God vol liefde koesterde,
wat Hij beschermde tegen alle mogelijke gevaar,
wat Hij als klein volkje bevrijdde uit de supermacht Babel.
En dat terwijl dat volk niet veel anders deed dan tegenspartelen.
En zich dag in dag uit verzetten tegen Zijn liefde.
Geen wonder wat Johannes de Doper dus zegt: het is nu of nooit,
de bijl ligt al aan de wortel van de boom,
en iedere boom die nu geen vruchten draagt, wordt omgehakt!

Maar wél een wonder is wat de gelijkenis vanmorgen vertelt.
 Dat is het namelijk het wonder van de wijngaardenier.
 Die voorkómt dat de boom wordt omgehakt.
 En die zegt: "Heer, laat hem ook dit jaar nog met rust,
 laat Mij maar even, Ik wil er alles voor doen
 dat hij het komende jaar alsnóg vruchten draagt!"

Zie je wie die wijngaardenier is?
 Wie anders dan Jezus zelf!
 De Zoon die voor ons in de bres springt bij Vader.
 En die Zijn eigen leven ervoor geeft
 opdat het met uw en mijn leven alsnog echt wat wordt.

Broeders en zusters, wat winnen we met wéér een jaar?
 Mag dat om te beginnen dit zijn
 dat je doordrongen raakt van Gods geduld.
 Het niet maar te wéten.
 Maar het elke dag opnieuw te gaan erváren.
 Als je jezelf weer teleurstelt, als je tegenover anderen faalt...
 dat niet langer verdringen, of nòg harder het goede proberen te doen...
 maar juist op die momenten stilstaan, omhoogkijken naar Jezus,
 en God je laten omarmen:
 'Met al jouw goede voornemens red je het niet, hè?
 Maar gelukkig hóeft dat ook niet.
 Want weet je? *Ik* heb het goede voor met jóu!'

***

2. Wéér een jaar – verwacht het onmogelijke!

Maar wie zegt dat het dan wél lukt?
 Jezus!

Luister maar weer naar de gelijkenis.

Dan leer je te verwachten wat niet alleen onmogelijk *lijkt*,
maar wat ook echt onmogelijk *is*.

Een vijgenboom in een wijngaard, die móet na 3 jaar vrucht dragen.

Dat is waarschijnlijk ook waarom Jezus Gods eeuwenlange zorg voor Israël samenvat in 3 jaar.

Dat is de termijn dat met zekerheid vast te stellen is
of een vijgenboom vruchtbaar is, of niet.

Is er na 3 jaar nog geen vrucht, hak 'm dan inderdaad maar om,
want je hoeft niet te verwachten dat het daarna nog gebeurt.

Maar zó staat het er dus voor met óns.

Zó stond het er voor met Gods volk waar Hij buitensporig in investeerde.

Na al die zorg geen enkele vrucht...

Wij mensen zijn dus niet in staat
om te leven zoals God het heeft bedoeld.

Hoe duidelijk het ook wordt gezegd,

en met hoeveel liefde ook,

maar wij falen, en er is geen enkele kans dat dat in 2012 anders wordt.

En toch, wat doet de wijngaardenier, en dus Jezus?

Hij geeft het niet op!

Hij verwacht vruchten bij mensen die on- vruchtbaar zijn.

Hij verwacht dus het onmogelijke!

Dat kan maar één ding betekenen:

Hijzélf maakt het mogelijk!

Weet je hoe?

Wel, in de woorden van de wijngaardenier:

Hij gaat de grond om ons heen omspitten,

en onze levensboom mest geven.

Mest, dat is nou echt iets wat zo'n vijgenboom helemaal niet nodig heeft.

Was Gods liefde in het Oude Testament nog niet duidelijk genoeg?

Als dát niet tot vrucht leidt, wat dan wel?

Nou, nog veel méér liefde dus.

Nog veel dichterbij de vijgenboom, en dus bij ons.

Zodat we er mee worden overspoeld!

Maar dat niet alléén, de grond wordt ook omgespit.

En weet je wat daarmee wordt bedoeld?

Een Messiasbelijdende Jood vertelde (Peter Steffens, Friesch Dagblad, 160910):

De grond eromheen omgespit, dat betekent: de wortels afsteken!

Als je een vijg de wortels afsteekt, gaat hij veel vrucht geven.

Nou, wat zijn de wortels van Gods volk Israël?

Die gaan terug tot Abraham!

En wat vertelt Jezus, verderop in Lucas 13?

Dat er in het koninkrijk van God velen uit alle windhoeken van de wereld aan tafel genodigd worden samen met Abraham, Isaak en Jakob...

terwijl velen van het volk Israël buiten staan, tegen wie Jezus zeggen zal:

"Ik ken jullie niet, waar komen jullie vandaan?

Weg met jullie, rechtsverkrachters!" (Luc.13:27v)

Hoe dat kan?

Omdat een slechte boom nu eenmaal geen goede vruchten kan geven, zoals Jezus al in de Bergrede had gezegd.

En dus wordt zo'n boom omgehakt. (Matt.7:18-19)

Maar zijn al die anderen die wél het Koninkrijk binnenkomen dan beter?

Nee, en toch dragen zij kennelijk wél goede vruchten.

De enige verklaring daarvoor is:

Niet je wortels zorgen voor vrucht, maar Jezus.

Niet je kerklidmaatschap zorgt voor vrucht,

maar alleen de Heilige Geest, die God geeft als je op Jezus vertrouwt.

Heel mooi wordt dat duidelijk in de brief aan de Filippenzen.
 Waar Paulus intens dankbaar is voor vruchten die hij in de gemeente ziet.
 En ervan overtuigd is dat het er alleen maar méér worden.
 Precies het tegenovergestelde dus als bij die vijgenboom:
 na 3 jaar wist je zeker 'daar komen geen vruchten meer aan'.
 Maar Paulus is er bij de Filippenzen van overtuigd dat ze er wél komen.
 Waarom? Omdat ze er al zijn!
 En hoe kan dat? Omdat Góð dit goede werk bij hen begonnen is! (1:6)
 Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God.
 En degene die dit mogelijk máákt, is Jezus.
 De vruchten van de gerechtigheid, die danken de Filippenzen (1:11)
 'aan Jezus Christus, tot lof en eer van God'.

Wat winnen we met wéér een jaar?
 Misschien nog beter: *wie* winnen we met wéér een jaar?
 En dan bedoel ik niet mensen die nu nog niet geloven.
 Maar: wie winnen we zélf, met het oog op ons eigen leven?
 Paulus zelf is er duidelijk over, enkele hoofdstukken verder.
 Hij zegt, in Filippenzen 3:8/9: "Ik wilde *Christus* winnen!"

Ja, Paulus had als geen ander ervaren hoe vruchteloos zijn leven was.
 De grond om hem heen werd omgespit.
 Dat wil zeggen: zijn wortels werden afgestoken...
 Dat hij besneden was op de 8^e dag,
 dat hij hoorde bij het volk Israël,
 dat niemand zo fanatiek had geleefd als hij...
 het plaatje klopte bij Paulus helemaal, zou je zeggen.
 Maar Gods oordeel was duidelijk:
 "Saul, Saul, waarom vervolgt je Mij?"
 Met al zijn goede voornemens voor God, die zelfs ook waren gerealiseerd,
 was toch de conclusie van God zelf: hak hem maar om,
 want hij dient tot niets en put alleen de grond uit.

Maar toen zei Jezus: "Heer, mag Ik met hem aan de gang?
Ik zal zijn wortels afsteken, en hem met Uw liefde overladen,
en dan wordt juist hij een perfect werktuig voor Uw Koninkrijk!"

En zo is het ook gebeurd.

Nou, ergens anders zegt Paulus:

als er dus hoop is voor mij, dan voor iedereen! (1 Tim.1:16)

Broeders en zusters, gasten, mag Jezus ook met óns leven aan de gang?

Besef goed dat het pijn doet.

Dat je misschien wel alles kwijtraakt komend jaar.

Zeker aan zekerheden,

aan wortels waar je nog maar wat graag door wordt gevoed.

De schop gaat erin, maar niet zónder een heleboel mest.

Lijden wordt je deel, maar je krijgt er enorm veel liefde bij.

En alleen zó wordt het wat met je leven.

Wéér een jaar – verwacht maar gerust het onmogelijke!

***

3. Wéér een jaar – win het echte leven!

Ja, want als Jezus met je beziggaat,

als God zelf eenmaal een goed werk in je begonnen is,

dan zou ook jouw leven zomaar eens vol kunnen worden

van de vruchten van de gerechtigheid. (Fil.1:11)

Zoals juist een vijg waar de wortels van afgestoken zijn,

veel vrucht gaat geven.

Wat gaat er bij de Filippenzen groeien, als God het geeft? Hun liefde. (vs 9)

Precies dat waar God ons leven voor heeft bedoeld.

Waardoor de wet wordt vervuld.

Datgene waar de hele wereld naar snakt,

dat zal zichtbaar worden bij wie met zijn leven Jezus volgt.
En het helemaal van Hem verwacht.

Welke vrucht verwachtte Jezus bij de Joden in zijn tijd?

Luister maar wat Jezus daarover had gezegd in Lucas 6:27v:

“Heb je vijanden lief, wees goed voor wie jullie haten,
zegen wie jullie vervloeken, bid voor wie jullie slecht behandelen.”

Liefde dus, niet zoals je die in de wereld ook nog wel vindt:

ik heb jou lief, hou jij nu ook van mij...

Nee: “Behandel anderen zoals je wilt dat ze jullie behandelen.

Is het een verdienste als je liefhebt wie jullie liefhebben?

Want ook de zondaars hebben degenen lief die hen liefhebben.

En is het een verdienste als je weldaden bewijst

aan wie weldaden bewijzen aan jullie?

Ook de zondaars handelen zo.

En is het een verdienste als je geld leent aan degenen

van wie jullie iets terug verwachten?

Ook zondaars lenen geld aan zondaars

in de verwachting alles terug te krijgen.

Nee, heb je vijanden lief, doe goed en leen geld aan anderen
zonder iets terug te verwachten;

dan zullen jullie rijkelijk worden beloond,

en zullen jullie kinderen van de Allerhoogste zijn,

want ook hij is goed voor wie ondankbaar en kwaadwillig is.”

Kijk, *dit* zijn de vruchten van de gerechtigheid.

Waarvan Paulus zegt dat we daar *vól* van kunnen worden.

Vruchten die rijp zijn voor de eeuwigheid.

Het lijkt onmogelijk dat dit zichtbaar wordt in ons leven, of niet?

Maar dat is ook precies wat we leren vanmorgen:

verwacht niet minder dan het onmogelijke.

Dit kan dus echt gaan gebeuren, dankzij Jezus Christus, ook bij ons!

Wat we daar zelf dan nog voor kunnen doen?

Wel, win het echte leven, zegt Paulus in weer een andere brief.

“Strijd de goede strijd van het geloof,

win het eeuwige leven waartoe je geroepen bent...” (1 Tim.6:12)

Eeuwig leven, dat is niet maar een lang leven, dat nooit meer ophoudt.

En dat begint als je sterft, of bij de wederkomst.

Nee, eeuwig leven is een heel ander sóort leven.

Een leven dat niet meer normaal is,

een hémels leven dat vandaag al hier op aarde beginnen kan.

Ga dáár naar op zoek, in 2012.

Niet naar gezondheid, naar zekerheid op allerlei gebied,

naar datgene dus naar waar ieder ander naar jaagt.

Heeft 2011 wat dat betreft nog niet genóeg crisis gebracht?

Als één ding duidelijk werd, was het langs die weg niet wat wordt.

Zoek daarom liever naar de liefde.

Liefde die je nergens anders vindt dan bij God.

Zon die wij zoeken, kracht die wij ontberen,

bron die wij horen als wij tot Hem keren. (Gz.133:1)

Een vruchtbaar nieuw jaar toegewenst!

Amen.

Hardinxveld-Giessendam, Jan Meijer
30 december 2011